

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Duminea, Fieca una data pe septimana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri externe 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doidioceri, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenamera la postela c. r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiecare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 57.

Brasiovu, 31/19 Iuliu 1864.

Anulu XXVII.

MONARCHIA AUSTRIACA.

† Zlatn'a 6 Iuliu. Astadi in diu'a nascerei S. oane Botezatoriului, premergatoriului si predicatoriului libertatei evangelico-crestine, comun'a basericésca romana-unita din opidulu montanu Zlatn'a in unu neru insemnatu se intr'uni in beseric'a locale spre a asistá la parastasulu facutu pentru etern'a si fericit'a reuasare a premergatoriului, ante-luptatoriului si predicatoriului libertatei natiunei romane Dr. **Simeone Barnuti**, unde dupa finitul s. liturgia si ascultarea unei cuventari funebrele rostita de D. adm. par. X. Blasianu — 'si indreptara cu totii ferbentele rogaiuni catra tronulu cerescului parente cu intentiune, cá elu pucinu prin piele sale voturi se ajute inaltia-rea sufletului acelui barbatu mare la locasiurele fericitei eterne, carele in tota viati'a s'a ne'ntreruptu s'a nisuitu a conduce nauea natiunei romane la portulu doririloru. — Fia-i tieren'a usióra, ér' sufletu-i afle acela locu in sinurile parentelui cerescu, ce lu afla si lu va affá numele si memori'a deusului in peptulu fiarului romanu. —

Dela dieta.

Siedinti'a din 26 Iuliu inca nu potù pune capetu desbaterei asupra § 3 despre institutulu de regalisti. La inceputu se facura mai multe interpelatiuni. Dep. Rusu facù intrebare despre stadiulu propunerii urbariale, pe care diet'a o incredintiasa comitetului, cá preste 15 dile dimpreuna cu propunerile Dr. Ratiu se se puna la ordinea dilei. Presiedintele responde, ca comitetulu respectivu sia inmanatu operatulu seu despre propusetiunea regimului, ér' asupr'a propuneriloru Dr. Ratiu inca nu se potù face, fiendu-ca ref. Nicola alia sosisi mai eri.

Wittstock interpelésa pentru absentarea reg. de Rosenfeld si propune, cá numitulu regalistu se se dechiare cá cum ar' fi renunciatu. Presiedintele 'lu escusa din punctulu morbositatei si c'ar' trebui mai antaiu provocatu, cá se compare. Cas'a se invoesce. Branu interpelésa asemenea ptr. br. Popu de Böhmstädten; presiedintele ei responde, ca elu singuru si a cerutu dispensare, iuse resolutiunea n'a sositu.

In privinti'a reg. Baritiu se dechiara presiedintele, ca dupa-ce i s'a implinitu terminulu absentarei cerute se va provocá in scrisu cá se vina la dieta. Dupa acést'a se cetesce petitiunea romaniloru brasioveni, in care se cerù dela dieta fipsarea catu mai curunda a unei legi comunale si se incredintiasa comitetului de petitiuni spre referada.

Trecunduse la ordinea dilei reprezentantulu regimului cons. gub. Jakabb face una paralela intre proiectulu maioritatiei si minoritatiei, apoi adauge, ca dupa legile ardelene, care dupa diplom'a din Octobre au se formese bas'a restituitei constitutiuni a tieriei, institutulu de regalisti e una parte intregitóre a representatiunei tieriei. Conchiamarea loru e fara indoiéla unu dreptu Maiestaticu alu corónei. Mai respinge unele aserte ale antagonistiloru si inchéie cu provocarea, cá pe

lenga drepturile poporului se nu se nesocotésca neci drepturile monarchului.

Obert incede a taiá in tóte laturile, elu néga, ca s'aru angustá drepturile corónei parasinduse institutulu de regalisti, care nu 'si afla radacini in istoria, ci e una creatiune nóua, pe care nu o póte suferi constitutiunea imperiala. Apoi bate-siéua, cá cum unu feliu de antipatia in contr'a principiului de alegeri ar' casioná susutienerea inst. de regalisti, si dice, ca de a-ci cauta se deduca omulu, ca unui poporu, care n'are d'stula potere morala pentru de a sci folosi intieptiesce dreptulu de alegere, neci ca se i se mai dè acestu dreptu; elu nu néga, ca fórm'a de regimu constitutional e cu multu mai costatória de catu cea patriarchala, de si e mai eftina de catu cea absoluta, totusi cea patriarchala e cea mai nesuferita din tóte, fiendu-ca procede din principiul: „ca regimele sunt totu déuna intiepte, ér' popórele totudéuna copilaretie si trebue se se minorisese de catra cele d'antaie; ea inse tiermuresce liber'a dispunere si nutresce gubernisarea cea preste mesura, ér' egoismulu popóreloru prin alegerile barbatiloru, cari se le representese interesele, se mai póte struji; recomanda proiectulu minoritatiei precum si alegerea de 22 representanti ai posesoratalulu mare, fiendu-ca s'aru capetá colórea de representatiune a aristocratiei unita cu democrati'a. Lada i in cuventare mai lunga apera institutulu de regalisti dupa proiectulu maioritatiei. Wittstock 'lu combate si comesulu Schmidt 'lu apera, apói siedinti'a se incheie.

In 27 se continua desbaterea, vorbescu mai multi insi si totu nu se finesce; vedemu inse, ca in siedinti'a urmatóre se a si primitu §-lu III cam dupa proiectulu comisiunei maioritatiei, fiendu-ca romanii a fara de Balomiri, care 'si facù unele rezervari de modificari, toti 'lu aperara, apoi regalisti er' toti.

In fine se facù cunoscutu dietei, ca presidiulu gubernialu a emisu o provocare catra alegatorii deputatiloru, ce nu voira a veni la dieta, cá se 'si póte grija de interese, ca acumu vinu la pertractare proiecte de legi fórté importante si se 'si aléga astufeliu de representanti, despre cari sunt convinsi, ca nu voru refusa ale representa interesele. Provocarea e suscrisa de gubernatorulu de Crenneville si de secretariulu dn. Ladislau Vaida.

Reforme in unii articuli din patent'a urbariala. (Continuare).

V. Abusurile care s'au facutu in referintiele tieraniloru catra domni trebue se le cunóscemu cu atatu mai vertosu, ca déca este vorb'a de a despagubi pe domni pentru tóte servitiile cate au priimitu ei, parintii si mosii de stramosii loru dela tierani fara neci o alegere de ce a fostu legiuitu si nelegiuitu, cu potintia si preste potintia, apoi astadi de ai stá se puni ipoteca intregu teritoriulu Transilvaniei *) si totu nu ti aru ajunge sum'a, pentru-cá se despagubesci pre cele vreo 5400 familii privilegiate. Acelea abusuri noi le vomu scóte dintr'unu actu oficialu, pre cum se va vedé mai in josu.

*) Dupa mesuraturele catastrale cate s'au facutu, teritoriulu Transilvaniei cu ceea ce este pe elu s'ar' poté lua cá ipoteca in valóre de 239 milióne fiorini v. a. —

Cei cari cunosc istoria seculului nostru alu 19-lea isi voru aduce minte, cumca mai multe popora europene desgustate si iritate prin mai multe mesuri luate de congresulu europenu tienutu la Vien'a in 1815 incepura se colcaie si se conspire in diferite tieri, pana candu intre anii 1819 si 1820 erupsera revolutiunile numite Carbonarie in Itali'a, Spani'a, Portugali'a, se puse in miscare secreta si o parte a Germaniei, sparse apoi inca si revolutiunea grecésca pregatita de eteri'a greciloru, cum si cea romanésca a lui Todoru Vla dimirescu. In a cei ani se aflara si in Ardealu cativa barbati de statu, cari se invoira cá curtea se iè incepetur'a la o reforma urbariala si respektive usiorare a locuitoriloru tierani, adica se faca a se pregati unu urbariu nou. Deci in 17 Maiu 1819 Nr. curtii 1677 (alu gubernului 7054) esi unu prean. rescriptu imperatescu, prin care se demandà catu mai curund'a regulare a referintieloru urbariale in acésta tíera. Spre acestu scopu se denumira comisari, caroru li se detera si instructiuni normative, eara in fruntea acestoru lucrari se denumi comitele Antoniu Cziráky. Intru adevuru ca asdata se si clasificara satele si mosiile, totuodata se compuse si unu urbariu, adica unu proieptu de lege rurala, carele se publicà prin tipariu. Atata numai, ca dupace cam trecú pericolulu se detera tóte earasi la o parte.

Intr'aceea pe longa „benigna instructio pro commissariis regiis in re urbariali exmittendis“ constatóre din 48 puncte se tiparira inca si 27 puncte coprindietóre de abuserile urbariale, si se porunci cá comisariulu regescu se ingrijésca de publicarea loru in tóte satele, cum si se ingrijésca pentru total'a delaturare a aceloru abuseri seu nelegiurii si impilari. Deci imperatulu poruncia in acelea 27 puncte cá:

1. Domnii se nu mai iè dela tierani tacse in bani dupa averea repositiloru conscrisa in inventarie si in cartile de impartiala.

2. Domnii se nu mai traga dela tierani asia numite laudemii, tacse pentru pusce, cum si dieciuéla din averile remase si castigate prin vreunu testamentu, séu prin schimbu, séu prin vendiare.

3. Domnii se nu mai oprésca pe tierani dela vendierea mai multoru produse, precum tabacu, miere, céra, unsóre inu, canepa si altele, neci se le iè de contrabanda, neci se 'i pedepsésca in bani séu trupesce déca le vendu, neci se 'si mai aroge dreptulu de precumparatu (Vorkaufsrecht).

4. Domnii se nu mai dè in arenda negutiatori'a cu acelea produse séu si cu manufapte, ci se lase pre tierani impace a se negutiatori liberu care cu ce va fi avendu.

5. Tieranii se nu fia siliti a macina numai la morile domniloru, ci se le stea in voia de a macina ori unde voru vrea.

6. Domnii se nu mai silésca pe tierani a plati tacse in bani séu face dile de lucru pentru adapatorile viteloru pe la riuri si lacuri.

7. Domnii se nu mai silésca pe tierani a dá gunoviulu din economi'a loru cá se 'lu duca pe locurile domnesci.

8. Bani de pene séu dieciuéla de pene se nu se mai dè si tieranele se nu mai fia siliti a 'si smulge gascele pe sam'a dómneloru.

9. Tieranii se nu mai fia siliti a 'si dá paele la legatulu viiloru boieresci.

10. Tieranii se nu mai fia siliti a plati simbri'a viiatiloru (pasitoriloru) dela viile domnesci.

11. Deregatorii, dorobantii si venatorii domnesci candu esu in executiune se nu mai despóie pre tierani de bani si de alte lucruri, ci se le ia numai grositi'a de executiune; eara domnii candu caletorescu inca se nu silésca pe tierani ale da cortelu si de mancare fara neci o plata.

12. Domnii se nu mai stórca dela locuitori sume de bani numai sub pretestu de cautiune, cá acestia se nu fuga de pe locurile loru.

13. Bani de cortelu, cum si tacs'a husarésca si de montura pe care o luá nobilii, se remana cu totulu desfiintata.

14. Domnii se nu silésca pe tierani a cumpara carnea viteloru domnesci bolnave séu schilave, neci se le trimita carnea in sila pe la casele loru.

15. Domnii se nu silésca pe tierani a vinde séu a cumpara produse de ale loru, eara anume vinuri si vinarsuri stricate neci cu ridicata.

16. Tacs'a pentru gaini si pentru seceri, cum si tacs'a pentru cedule si tés cu si mustulu de gustatu, cum si hotiile ce se facea cu ocaziunea luarii dieciueloru domnesci se remana cu totulu desfiintate.

17. Boierii se nu mai silésca pe tierani a 'si da butile loru la culesu de vii pentru ducerea mustului din viile domnesci.

18. Tieranii se nu mai fia siliti a plati váma la podurile boieresci, atunci, candu ei mergu numai la lucrulu loru séu la alu boieriloru, séu la móra cá se macine.

19. Judele satului e datoru se arate boierulu repartitiunea contributiunii anuale, sumele scóse dela ómeni, cum si venitul carciumaritului.

20. Boierii se nu mai schimbe neci se mai ia din pamenturile tieraniloru, de catu numai dandule altele de aceea marime si calitate.

21. Tieranii se nu mai lazésca din paduri fara voi'a boierulu sub pedépsa de perderea platii pentru ostenéla si a despagubirii pentru padurea stricata.

22. Tierani straini se nu se mai priimésca in satu fara scirea boierulu.

23. Tieranii sunt opriti a tiené arme de focu séu cani de venatu sub pedéps'a muncii de trei dilei.

24. Ori-ce stringere de bani si de naturalii, pe care o aru intreprinde tieranii ei intre ei, precum si imprumutari de bani in numele comunii remanu strinsu oprite sub pedépsa de 12 betie.

25. Boierii se nu mai iè dela tierani neci unu felu de glóbe in bani, afara numai de celea coprinsé lamuritu in legile tierii.

26. Tieranii cari séu din lene séu din cerbicia nu voiescu a merge la lucrulu boierescu, se fia pedepsiti in viitoru numai cu cate 12 betie.

27. Déca inse tieranului i s'ar' afla vreo vina mai mare, atunci se fia judecatu in foro dominali (tribunalulu din curtea boierésca) si déca este o persóna senatósá si tare, se i se dè celu multu 24 betie déca e barbatu, séu 24 corbace déca este femeia. Eará déca vinovatulu este unu neputintiosu, atunci se fia pedepsitu cu inchisóre de cate 3 dile pe longa pane si apa; eara la casu de vine mai mare numitul tribunálu ilu póte osendi la o pedépsa si mai grea adica la temnitia in féra, inse pentru-ca pórtá férale, se nu i se ia tacsá mai mare de 15 cruceri.

Eata acestea sunt in extractu celea 27 puncte din 1819, care inse necidecum n'au potutu castiga potere de lege obligatóre, pentru-ca indata ce au trecutu pericolele dintre anii 1819 si 1823 urbariulu transilvanu inca se dete la o parte pana la a. 1847 cu atatu mai vertosu, ca boierii protestasera mai prin tóte comitatele in contra acelei regulari. Din aceste puncte, alaturate langa urbariulu Teresianu isi póte face ori-cine o icóna destulu de chiara despre starea tieraniloru iobagi, dileri, subdileri si curialisti, sub care au gemutu ei nu numai pana la 1820, ci tocma pana la 1847/8, pentru-ca pana atunci nu s'au mai facutu nimicu pe calea legii in favórea tieraniloru din Transilvani'a; eara déca totusi ici colea sórtea loru ajunse a fi ceva si mai de suferitu, déca o sama de boieri au inceputu a 'i tracta mai omenesce, acésta isi avú causele sale nu numai intru inaintarea culturai celei adeverate intre mai multe familii boieresci, ci si in unu spiritu mai umanu de care incepuse a fi condusu gubernulu provincialu, cum si in impregiurarea ca diet'a Ungariei dela 1836 procurase mari usiorari tieraniloru de acolo, incatu faim'a acelora strabatea incóce si tieranii iobagi de aici isi lua adesea curagiulu de a pretinde asemenea usiorari, de unde apoi urmá, ca multi boieri si epistati de ai loru (prefecti, deregatori s. a.), trebuea se se mai cumpete si se se marginésca in tractarea loru cu tieranii. (Va urmá).

Brasiovu, 29 Iuliu. (Diurnalele magiare transilvane facia cu diet'a). Cititorulu isi va aduce aminte, cumca mai alesu in decursulu sesiunii foile publice magiare vediendu cumca conatiunalii loru nu voiescu a lua parte la lucrarile dietei, luasera si ele pusetiune pasiva, se ocupá de dieta cà de o adunatura (conventiculum) nelegiuita si cu totulu straina de interesele loru. Pe la inceputulu sesiunii din estimpu pusetiunea numiteloru diurnale nu se schimbasesc; intr'aceea neci deputatii magiaro-secui alesi de a trei'a óra n'au mersu la dieta, ci ei inca au observatu totu pasivitatea comandata inca din anulu trecutu dela Pesta, pentru-ca se pareá, cumca parol'a de di era si pentru estimpu totu cea vechia: asteptare, pasivitate, pusetiune trufasia despretiuitóre.

Intr'acestea mai multi dintre fruntasii sasi se facea luntre si punte atatu in diurnalele loru, catu si mai alesu pe cali private, pentru-cá se induplece pe magiaro-secui a veni la dieta, a da peptu cu „demagogii“ romaniloru si — a 'i scapa de „atacurile comunistische“ ale acestora. Noi din partene eramu pe atunci de opiniune ca, faca altii ori-ce voru vrea, caciulésca pe magiaro-secui ori-cum le va veni mai bine, romanii inse n'au se 'i mai róge, ci se le fia de ajunsu cu catu iau rogatu si caciulitu pana acum, se 'i lase cu totulu

invoi'a loru, ca sunt ómeni carii soiu mai multe de catu ei; eara candu se voru si determiná de a veni la diet'a, voru face acésta, nu in placerea romaniloru, ci pentru-ca se voru fi re'mpacatu pe deplinu cu „sasii“ si cu „nemtii,“ precum se dice in tier'a nóstra.

In cursulu lunei acesteia lucrurile se paru a fi luatú alta facia si alta direptiune. Diurnale magiare iau parte mai activa asupra lucrurilor dietei, ele critica desbaterile, scarmana unele proiepte de lege si incrimina barbatesce de comunismu proieptele de legi esite diu condeitulu unui séu altui deputatu romanescu. Mai multu de catu acestea: doi magnati co. Dom: Teleki si Ioanu Bethlen senior dechiara ca sunt constrinsi a parasi colaborarea si conducerea diurnalui „Korunk“ din cauza ca redactorulu aceluiași dn. Lad. Kövari s'ar' fi abatutu dela vechia . . . Redactorulu inse se apara cu taria si c spune curatu, ca program'a i fusese, cá sub óresicare conditiuni magiaro-secuiei totu se intre in dieta, diu cauza mai vertosu, ca precum Transilvani'a isi avu a s'a diet'a asia si la caderea Ungariei prin perderea dela Mohács, intocma se cuvine cá ea se 'si aiba unu felu de dieta si dupa uniunea din 1848.

Intre acestea Esc. S'a dn. bar. Franc. Kemény veni la Sabiiu tocma pre candu sosi si Esc. S'a dn gubernatoru din calateri'a s'a de cura. —

Ci se trecemu si la unele specialitati. Amu diu mai in susu, ca diurnale magiare au inceputu a se lasa, cá nu pana a-ci, in meritulu mai multoru cestuini din cate vinu la ordinea dilei in dieta. Dn. H. S. dice in „K. Közl.“ din 23 Iul. curatu, ca este de neaparata trebuintia, cá diurnalistic'a magiara se se ocupe cu totuadinsulu de lucrurile dietei, eara apoi acelasu publicistu afla totuodata ca „déca vei cerceta interesele magiariloru si ale romaniloru, apoi ei aru fi se fia aliati firesci;“ pe catu numai ca nu se intielegu, unii pe altii, mai alesu ca „romanii nu credu si nu se incedu.“

La acestea adaogemu si noi, ca va veni timpulu, in care magiarii si romanii se voru cunóscu si intielge mai bine, isi voru si crede unii altora; se dè inse cerulu, cá atunci se nu fia: pre a tardiu.

„Korunk“ din 22 Iuliu frange o lance in favórea institutulu de regalisti, privindu'lu pe acesta de o conditiune sine qua non, fara care adica in Transilvani'a nu 'si póte intipui constitutiune, libertate si legislatiune regulata.

Acelasiu diurnalu si anume redatorulu seu in 24 Iuliu dupa-ce spune ca in diet'a transilvana sunt ce e dreptu cateva capacitati parlamontare, ca inse maiortatea membriloru ei este numai calarime usióra, care asculta numai la cloptielu pre candu vine timpulu votarii, apoi mustra pe membrii, ca adese trecu preste unele principie fundamentale numai pe deasupra, fara a le aprofonda precum se cuvine; eara de esemplu aduce locurile tacsale mici, cum si alte orasiele si sate, care ceru a fi reprezentate in dieta tocma cá si cetatile cele mari, mustrandule totuodata pentru acea pretensiune a lor, precum si merita intru tóta poterea cuventulu, pentru-oa este unu lucru de batjocura a mai vedé in o dieta deputati dela cate unu satu séu orasielu ticalosu si flamendu, carele necum 20 séu 30 mii, dara neci 2 séu trei mii de snflete locuitori nu au, neci se potu lauda cu nu sciu ce comerciú séu industria de sute de mii de milióne, neci cu academií séu universitati asiediate in sinulu lor, in catu nu 'si póte cineva intipui marimea desiertatiunii ridicole ce se desvolta din asemenea cuibuletie, séu cum le dicu nemtii Krähwinkel. Dupa tóte analogiile luate diu tierile constitutiunale d ó u a milióne locuitori ai Transilvaniei aru fi prea bine si prea de ajunsu reprezentate celu multu prin 110 pana in 120 deputati si 40 regalisti, eara representatiunea cuibuletieloru aru fi de a se casa cu totulu, pentru-ca aceeași e si nedrépta, si necuviintiósa, si chiaru periculósa. —

Viena. In 26 s'a inceputu conferintia cu danesii. —

Cronica esterna.

Situatiunea nu s'a inschimbatu intru nemica, ci uantiele ei crescu totu mereu in direptiunea de pana acumu. In Angli'a „Morning Post“ érasí dechiara acumu a 10 ora, ca depesiele despre aliantia santa a poteriloru nordice suntú autentice, si apoi mai dechiara, cumuca aliantia anglo-francesa inca este incheiata. „Daily News“ numesce acést'a aliantia; contrapondu la sant'a aliantia.

In parlamentulu anglesu siedinti'a din 22 Iuliu casa de susu interpeléza L. Stratford de Redcliffe: déca guvernulu se afla acumu in stare a face descoperiri casei in punctulu

san. aliantie, fienduca decursulu evenimenteloru da unu felu de comprobare la depesiele publicate, mai areta si dorirea pentru amicitia cordiala cu Francia. C. Russel ei responde: cumca unele din numitele depesie au asemenare ceva cam departata in ouprinsu, nu inse tóte. Intre cele 3 poteri s'a facutu nesce pertractari, inse mergundu la genes'a istorica si la resultatulu s. aliantie, apoi dice, cu tóte ca ea a fostu indreptata in contr'a nisuintieloru de libertate, cari in Spani'a si Italia se apasasera mitaresoe; in fine totusi a devenitu neputintiósa, findu-ca in contr'a tuturor celorualte insurectiuni de popóre urmate in Europ'a nu a potutu face nemica, ea s'a fostu topitu in seulu seu fara se fia amenintiatu pe Anglia.

Nu e de creditu, ca cei 3 suverani pretiundu spiritulu tempului se fi comisu unu astufeliu de anacronismu. Celu multu póte au vrutu se se asigurese de inoiturile democratice in statele sale, — dar' periculu pentru Europ'a de a-ci nu amenintia. Pentru Itali'a si Spani'a sia perdutu s. aliantia inspaimentarile ei; apoi intielegerea Angliei cu Franci'a in descurcarea de curundu a causei Principatelorú in Constantinopole e unu precursoru la bun'a intielegere si in alte trebi eventuale intre aceste 2 poteri; si regimulu Maiestati Sale sperésa acést'a din tóta anim'a, fiendu ca intielegerea cordiala a Angliei si Franciei e una garantia pentru susutienerea pazei europene. Pana candu sususta acést'a cu'ntielegere, n'avemu neci pe departe se portamu frica de reinvierea s. aliantia, chiaru si candu resp. monarchi ar' fi intiesu atatu de reu spiritulu domnitoriu in Europ'a, cá se faca una asemenea invoire nenorocita. Acesta e cuprinsulu responsulu gr. Russel cá ministru.

Una Brosiura vré se dé la lumina insusi Napoleonu alu III lea, in care se incórda a demústrá: ca in momentulu de facia nu mai sususta in Europ'a neci unu dreptu; dreptulu vechiu alu tractatelorú si alu legitimitatei s'a sfermatu, si dreptulu celu nou alu suveranitatei poporeloru garantatu prin votulu universalu inca nu s'a recunoscutu, cu atatu mai pucinu s'a introdusu. In fine deduce, ca trebuie se se creese unu dreptu diplomaticu cá „interregnum“, ceea ce numai intr'unu congresu generalu se póte pone in lucrare. „France“ toma deschide calea de a prepará pe publicu cu unu articulu despre acesta. Asta e situatiunea. —

In Rendsburg capital'a Holstainulu ostasii Hanoverani si Prusieni s'au atacatu infricosiatu in 18 si Prusi'a a tramisu 17 batalióne cu artelera de a ocupatu Rendsburgulu. Federatiunea germana, Anover'a, Sachseni'a si Austri'a privescu actulu acést'a alu Prusiei de una volnicia potiósá. In Francofurtu inca au inceputu frecarile intre soldatii germani. Germani'a e in ajunulu imparecherei. —

ROMANI'A.

Bucuresci, 8/20 Iulie. In Proclamatiune din 2a Iulie, Inaltimea Sa Domnul a aretát tierii imprejurarile ce au presidat la recunóscerea din partea Maiestati Sale Sultanulu si a puterilor garante, a nuoele institutiuni ce romanilor 'si a dat in dilele de 10/22 14/26 Maiu 1864. Acésta recunoscere s'a comunicat Inaltimei Sale prin o scrisóre a A. S. marelui Vezir, cu data din 1/13 Iulie 1864, No. 10424. In aleturare cu acea scrisóre s'au comunicat copiile oficiale ale actelor de intielegere urmata intre Inalta pórtá si intre inaltimea Sa domnul Principatelor-Unite, comunicate aceste conferintei europene, precum si copia protocolulu conferintei din 16/28 Iunie 1864, si a adesiunei ambasadei imperiale rosiane la acest protocol, avend data din 28 Iunie 10 Iulie 1864.

Tóte aceste acte se publica in intregimea lor.

Protocolul Conferintei din 16/28 Iunie 1864.

Alteta Sa Aali-Pasa, Ministrul afacerilor straine, espune reprezentantilor puterilor subscriitóre tractatulu de Paris, ca inalta porta s'a intieles cu principele Cuza asupra unor modificatiuni ce se cuvine a se introduce in conventiunea din die 7/19 August 1858.

In urmarea acestora, altetea Sa da cetire conferintei de un actu aditionalu la disa conventiune, si de o anecea la acest actu, cuprindend tóte dispositiunile sau principii electorale asupra carora guvernulu maiestati Sale Sultanulu s'a in-voitu cu Inaltimea Sa principele Cusa.

Representantii au aflatu cu satisfactiunea despre incheierea acestei bune intielegeri, si s'au declarat indestulu de autorisati de oatra respectivele lor governei spre a adhera la acest arangiamentu, cu exceptiunea reprezentantulu maiestati Sale imperatulu rusiei, carele a dis ca nu este indestrat cu

instrucțiuni indestulătoare, și ca se afla în cazul de a refera Curtiei sale.

Actul aditionalu susu mentionatu și aneasa, remanu adlaturate la protocolulu present.

(Subsorisi) Aali. Henri L. Bulwer. Marchisul de Moustier. Prokesch-Osten. Brasier Saint Simon. Novikow. Greppi.

Adhesiunea ambasadei imperiale Rusiene la protocolulu conferintiei din 16/28 Iunie 1864. Legatiunea imperiala a Rusiei la Constantinople. în 28 Iunie 10 Iuliu 1864. Altetiei Sale Ali Pasa. Domnule Ministru! Altetia vóstra va bine voi a'si aduce a minte ca la intrunirea conferintiei pentru afacerile principatelor-unite din 28 Iunie, stil nouu, am fost rezervat opiniunea curtiei mele, în ce privesce modificatiunile de introdus în conventiunea din 7/19 Augustu 1858.

Astadi sunt autorisat a adera, în numele guvernului maiestatii Sale imperatorului, la actulu aditionalu la disa conventiune, propus de înalta pórtá puterilor subscriitoare tractatului de Paris, precum și dispositiunilor electorale, care forma media indeplinirea acestui actu.

Aducundu acestu facutu la cunostinti'a Altetiei vóstre, o rogu sa bine voéscá a lua actu de acéstá declaratiune, aneasandu nota mea presente la protocolulu sedintiei din 28 Iunie, și a informa tot odata pe DD.nii reprezentanti ai puteritoru garante.

Bine voiti a primi etc. (subscris) Novikow.

Urmeasa Actulu aditionalu la conventiunea din 7/19 Augustu 1858, apoi Principii menite a servi de base la redactiunea noiei legi electorale, cari sunt:

1. Alegatorii comunelor și ai municipalitatilor vor alege pe alegatorii directi; pentru un numeru de alegatori primari va fi un alegator direct. Acestu numer se va otari próvisor de puterea executiva.

2. În orasiile unde nu vor fi una suta de acesti alegatori, se vor adaogi alegatori din comunele vecine, cari se vor afla asia distrasi din numerulu celor-lalti alegatori din districtu.

3. Fie-care alegatoru directu va trebui a justifica un venit de una suta de galbeni; el va putea face justificatiunea acestui venit fie prin producerea dovedii de plata impozitelor sale, fie prin ori ce alt chipu indestulatoriu. Simbriile private și salariile afectate la functiunile publice nu vor fi cuprinse în evaluare venitului.

Potu fi alegatori fara a justifica un venit de una suta galbini persónele categoriilor urmatóre:

Preotii parochiilor, Professorii Academiilor și ai colegiilor, Doctorii și licentiatii deosebitelor facultati, Advocatii, Inginerii, Architectii, Institutorii primari ai scolelor publice și functionarii civili și militari retrasi din servitiu, cari vor justifica o pensiu de retragere anuala de celu putinu trei mii lei.

4. Deputatii vor fi numiti de órase și judetie intró proportiune respunditoare la importantia acestor orase și districte. Acesta proportiune se va otari în viitorea sesiune.

Provisoriu, fie-care judetiu va alege doi deputati, orasulu Bucuresci va alege siese, orasiul Iasi patru, orasele de alu douilea ordinu doi, și celelalte orasie din judetie cate unul.

5. Spre a fi deputatu, trebuie a fi alegatoru, și va avea afara de acéstá un óre-cate cens de eligibilitate, care va fi de o cam data de doué sute galbeni, care se vor putea justifica prin infacisarea dovedilor de contributiune. Acest cens va fi otaritu definitivu în viitorea sesiune.

Pentru acumu vor putea fi alesi deputatii fara a justifica nici un cens, acei cari au exercitatu functiuni înalte în servitiulu statului, oficiii superiori ai armatei și profesoralulu.

Alegatorii vor trebui a avea doué deci și cinci de ani, și eligibili trei-deci.

Domnul va decreta o lege pe aceste base. „Mon.“

Nr. 212.

CONCURSU.

Înalta cancelari'a regia a Transilvaniei a benevolitu pré gratiosu prin pré înalt'a decisiune din 4 Maiu a c. Nr. 829/aul. a concede în principiu ardicarea unui gimnasiu gr.-cath. inferioru în opidulu Naseudu. Totu unadata a concesu definitiv'a reorganizare a scólei principale gr.-cath. din Na-

seudu și a celoru triviale romane din Sagra, Telciu, San-Georgiu, Prundulu-Borgoului și Monoru.

Acum de odata sunt de lipsa la gimnasiu doi profesori, și la scóla principala 4 invetietori și 1 adjunctu.

Pentru fie-care profesor de gimnasiu, dintre cari unulu va fi totu-odata și direptoru, este statoritu anualu cá salaru 600 fl. v. a. și cá pausialu de cortelu 60 fl., ér' direptorulu mai percepe 100 fl. remuneratiune și 40 fl. pausialu scripturisticiu.

Pentru unulu din cei 4 docenti la scóla principala, dintre cari ér' unulu va fi direptoru, este staveritu anualu: cá salariu 300 fl., cortelu naturalu ori-cá relutum de cortelu 70 fl., lemne de focu, ori cá relutum pentru lemne 30 fl. și direptorulu percepe separatu una remuneratiune anualá de 100 fl. și unu pausialu scripturisticiu de 20 fl.

Salariulu anualu pentru adjunctulu scólei principale este sistemisatu cu 300 fl. fara alte emoluminte.

I. Competitorii la célea 2 posturi de profesori gimnasiali voru avé a documentá:

1. Ca este nascutu romanu, adlaturandu atestatu de botezu.
2. Ca a absolvatu studiile gimnasiale dupa nou'a organizare, infacisandu atestatul de maturitate, ori unu atestatu academicu ca a absolvatu facultatea filosofica.
3. Ca are una purtare morala și politica nepatata, substernendu despre acést'a unu atestatu datu din parté autoritatii politice locale. —

Se voru preferi aceia, cari voru dovedi prin atestatu, ca au facutu anii de proba cu succesu bunu.

Concurintii la statiunile de docinti principali, precum 'și de adjunctu voru avé a 'și dovedi cualitatea ceruta în punctulu precedentu 1, din alinea I, apoi ca a absolvatu cursulu pedagogicu prescisu, ca sunt în stare de a propune limb'a romana dupa gramatica, ca au destula cunoscintia atatu teoretica catu și practica din economi'a rurala, adeca despre gradinaria, pomaria, stuparia etc., ca sciu bine celu pucinu un'a din célea doua limbi a le patriei neromane (german'a séu magiar'a) și ca au una viétia morala și politica buna și nepatata. Și la acést'a statiuni voru fi acei preferiti, cari voru dovedi prin atestatu, ca 'și au facutu anii de proba cu bunu succesu.

Concurintii la ori-care din acestea statiuni au a 'și tramite cererile lor cu tóte dovedile despre célea amintite celu multu pana în 10 Aug. st. n. la presidiulu comitetulu granitierescu, administratoriu de fondurile scolare din districtulu Naseudului în loco Naseudu. —

Concurintii la statiunile escrise, cari cunoscunduse deplinu apti pentru purtarea oficiulu de direptoratu, și ambitionandu acestu postu, au a 'și esprimá dorinti'a lor în relativ'a cére, pentru a se puté lua în consideratiune. —

Naseudu în 18 Iuliu 1864.

2—3 Din partea comit. fond. scolare din distr. Naseudu.
Grigoriu Moisi, vicariu eppescu for.

Nr. 88 — 1864.

CONCURSU.

Cu începutulu anululu scolaricu venitoriu 1864/5 avendu a se mai adauge la cele siese clasi gimnasiale deja infintiate în gimnasiulu romanu de religiunea gr.-orientala din Brasiovu și clasa VII se deschide cu acést'a concursu pentru a X profesura cu salariu anualu de 800 fl. v. a.

Dela concurentele se cere cá se documenteze:

- 1) Prin atestatu de botezu, ca este romanu de natiune și crestinu gr.-orientale de religiune.
- 2) Prin atestatu de maturitate, ca a finitu studiile gimnasiale dupe sistem'a prescisa de nou'a organizatiune a gimnasiilor.
- 3) Prin atestatu academicu, ca a finitu facultatea filosofica în vreo academi'a séu universitate óre care.
- 4) Prin atestatu de conduita dela dregatoriile politice locali, cá aceea i este nereprobavera.

Tóte aceste documente concurentele le va tramite celu multu pana la 15 Augustu 1864 st. v. adresandule francate catre subscri'sa Eforia.

Brasiovu 14 Iuliu 1864.

1—3 Efori'a scóleloru romanu gr.-or. din Brasiovu.

Cursurile la bursa în 30. Iuliu 1864 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 47 ⁵ / ₁₀ cr. v.
Augsburg	—	—	113 „ 50 „
London	—	—	114 „ 25 „
Imprumutulu nationalu	—	—	80 „ 80 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	72 „ 80 „
Actiile bancului	—	—	783 „ — „
„ creditului	—	—	195 „ — „

Obligatii desarcinarii pamentului în 26. Iuliu 1864:
Bani 72·25 — Marfa 72·75